

Skáلكurín

Um arkitektúr og design

Grót og flag

Við Hans Dávid Dam og Hannis Egholm

Men ikki fyrri hvønn sum helst

Hóast land okkara ikki er vælsignað við so nógvum ymskum náttúrugivnum byggítílfari, so hava forfedrar okkara klárað at skapt sær rimulig livikort burtur úr okkara tilfeingi, nevniliga gróti og flagi. Tó hevur verið neyðugt allan vegin upp gjøgnum tíðirnar at innflutt eitt triðja byggítílfar, timbur, sjálvt um nakað av hesum hevur fingist sum rekaviður.

Av hesum trimum tilfarssløgum vóru bygningar til nærum øll endamál skaptir. Talan var um bygging í stórum samljóði við náttúru okkara.

Hugsa vit okkum gróthúsin, takt við flagi, so vuku tey upp úr lendinum, uttan at sýnast fremmand, ja, virkaðu sum liður í einari kultivering av jørðini.

Men tíðin stendur ikki í stað, og serliga hesa síðstu öldina er nógv broytt. Fólkatalið er fleirfaldað, vinnuvegirnar nýggir, samskiptið, innanoyggja so væl sum við úrheimin, økt og bygt verður sum ongantíð fyrr.

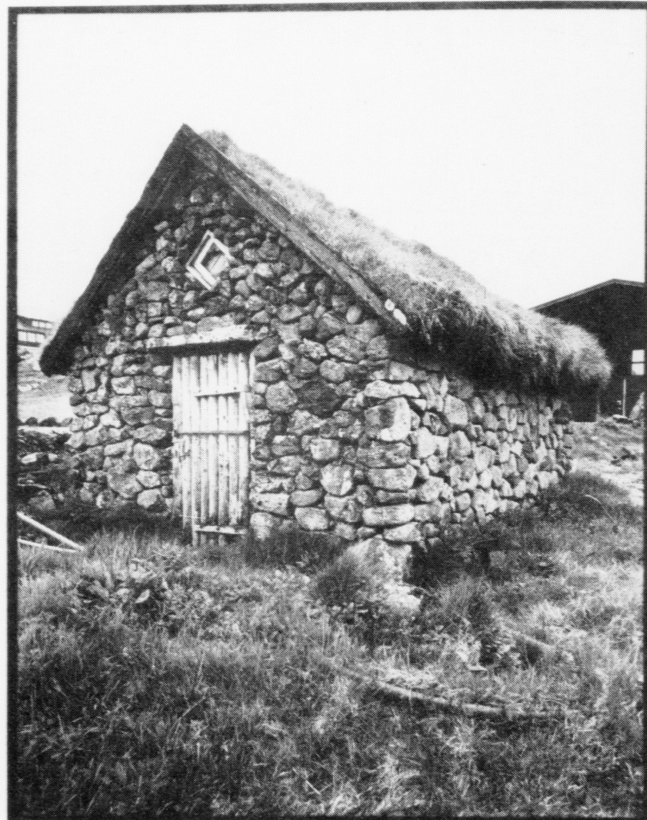
Hvussu stendur so til við báðum

okkara sløgum av uppruna byggítílfari?

Taka vit grótið fyrst, so hevur nýtslan verið stóðugt vaksandi og ongantíð størri enn hesi síðstu árin.

Vit hava fingið eitt nýtt gróttílfar, nevniliga skotið grót, og fleiri eru fjallaliðirnar, har grótbrotini hava sett síni spor. Vit hava brúkt tilfarið sum ifyllu, til vegir og havnir og byggibúingarendamál, ella vit knúsa grótið til skerv, sum vit so nýta sum tilfar í asfalti ella betong. Skorið grót er eitt annað nýtti gróttílfar, ið hevur verið brúkt av okkara byggimarknaði síðstu árin, bæði innan og uttandura, sum flisar á gólv og tún, og í einstøkum færum sum bygningssklæðningur, eitt spennandi tilfar til slik endamál, og við nógvum ótroyttum nýtslumøguleikum.

Gamla gróttílfarið, steinarnir, ið liggja leysir omaná ella í jørðini, verður tó framvegis nýtt, ikki til bygningar, men serliga til stuðlagarðar í nýggju sethúsaútstykingunum og uttanum

almennar bygningar og parkeringspláss í Havnini serliga, og er hetta til frægd fyrri eygað.

Harmuligt er tað tó, at við nøkulunda somu ferð sum garðarnir í Havn verða lagaðir, fella gomlu frittstandandi bøgardarnir á bygd, og gróthúsin við. Fólk yvirhøvur eru so óluksálga praktisk, at tá viðlíkahaldið av einum nýggjum hegni er minni enn av grót-

garðinum, ja, so fær hann loyvi at fella. Nú tá tað er vordið alt meira vanligt, at kommunurnar átaka sær uppgávuna at halda bøgardarnar, alto hegnið millum bæ og haga, átti so mikið at fynd at verið í hesum fólki, at tey, meira hátíðarlaga sagt, sóu vakurleikan í gávu fedranna til okkara og varðveittu hana til teirra, ið eftir koma. Fella garðarnir heilt, fer óivað um nøkur ár at vakna ein nostalgisk trongd í okkum at reisa teir aftur, tá verður tað eitt tyngri tak, og hava garðarnir flestir tá mist sína funktión.

Og so til flagið. Tað hendir seg meira enn so at tað enn verður brúkt sum byggítílfar á onkrum almennum stovni ella til sethúsin hjá onkrum morgirigum tjóðskaparsinnaðum persóni.

Fyri at tillaga tilfarið nútíðar byggimarknaðinum er tó púrt onki gjørt. Tú kanst ringja til Balslev ella einhvønn annan timburhandil og biða um t.d. eternit-, aluminium- ella zinktakklæðning, men bið teir um 130 m av flagi til eina tekju, og teir standa sum kánus.

Her manglar nakað, tað kann ikki vera rætt, at eitt hjá okkum so náttúrligt tilfar sum flag, ikki skal vera við í tí vanliga útboðnum. Her er grundarlag fyrri einari skipaðari framleiðslu av flag-modulum ella -rullum, klárt at leggja á, men hetta setur so aftur krav til sakkunnleika, tí einstaklingurin hevur ikki ráð og orku til fyrst á onkran tverligan hátt at fáa sær flagið til vega, og síðani við egnum royndum at finna fram til hvussu tað skal leggjast, á hvønn hátt tað festir seg skjótast, hvussu tað skal røkjast o.s.fr.

Áttu ikki bæði grótmenn og flagteklarar at verið útbúgvingar, handverkaraáhugaðum stóðu í boði á teknisku skúli okkara, so vit finga størri gleði av báðum okkara náttúrugivnum byggítílfarssløgum.

HDD

